

Environmentální etika

Narrative room

Opakování

- Uved'te tři charakteristiky díla H. Librové?
- Čím se liší J. Šmajš a J. Keller?
- Je původnější dílo E. Koháka či J. Šmajše?

Narrative room I.

- Narrative room aneb kurz praktické etiky
- (teoretická východiska)
- *proti-osvícenský étos*
- *postmoderní vidění konfliktů*
- *příběh jako pole analýzy*
- *od idejí k emocím*

Narrative room II.

- A. Proti-osvícenský étos I.
- Dvě tváře osvícenství:
- Boj proti náboženskému dogmatismu za rozum a pravdivé poznání.
- Unifikace – rozum je jen jeden a proto vždy jen jediný názor může být rozumný. Zrozumět lidstvo znamená unifikovat jeho vědění, hodnoty, způsoby poznávání, tak, aby jen to nejrozumnější bylo používáno.
- Takže tolerance, kterou osvícenští autoři používali jako argument měla za sebou víru v unifikaci lidí, společností i lidstva jako celku.
- Komunismus (nikoliv nacismus) byl v tomto ohledu dědicem osvícenského vidění světa.

Narrative room III.

- A. Proti-osvícenský étos II.
- Narrative room - Osvícenská unifikace rozumem je:
- **I. Nedosažitelná** – rozumové konstrukty nejsou nikdy s definitivní platností ověřitelné a navíc existují otázky, na které rozum podává dvě stejně obhajitelné odpovědi.
- **II. Nebezpečná** – projekt zrozmnění společnosti dopadl hned v několika případech katastrofálně a vlastně naprostou porážkou rozumu.
- **III. Paradoxní** – dosahuje pravého opaku. Přílišný důraz na rozum jako jediný správný poznávací nástroj vede většinu společnosti k emočnímu třeštění, nikoliv k opuštění emocí – bez emocí nejde žít, což musí i jen trochu rozumný člověk se znalostí historie uznat.

Narrative room IV.

B. Post-moderní vidění konfliktů I.

- V analýze vývoje sporů uvnitř jednotlivých společností dospívá M. Foucault a další k závěru, že se v čase oslabuje moc přímého násilí. Zatímco „klasické“ spory znamenal střet síly, dnešní jsou o ovládnutí pohledu. Nejde o to dohlížet a trestat, ale vnutit ostatním svoji verzi příběhu. Ve většině našich hovorů jde – mimo jiné – o prosazování vlastní verze příběhu.

Narrative room V.

B. Post-moderní vidění konfliktů II.

- Boj o svobodu tedy znamená rovnost příběhů spíše než nějaké uzákonění správných „demokratických“ či správných „liberálních“ příběhů. Svoboda je v tomto smyslu právo na svoji verzi příběhu, či příběh pro každého.

Narrative room VI.

- Příběh jako pole analýzy
- Řešení etických sporů tedy není racionální diskuse nad tím, kdo má pravdu (to je osvícenská iluze), ale sdílení příběhů či vlastních verzí příběhu. Nehledáme jedno správné řešení, ale dáváme prostor pro sdílení různých příběhů.
- Jde o emoce, mytologii a příslušnost k vyprávění spíše než o racionální analýzu. Ta totiž v každém případě nepomáhá.
- Prožijeme i příběhy (či vyprávění) druhých nehledejme společného jmenovatele.

Narrative room VII.

- Ideje a emoce
- Ideje jsou pouze rovnocennou součástí každého vyprávění (či příběhu) stejně jako děj, emoce, estetika. Když se příběh stane pouze nositelem idejí, je chudý, nepřesvědčivý, „nedonošený“. Nenechme ideje ovládat naše životy ani příběhy.
- Souznění uvnitř příběhů nám dodají sdílené (spoluprožívané) emoce mnohem přesvědčivěji než ideje ochuzující sílu příběhu. Proto jsou propagandistické příběhy tak nepřesvědčivé a po čase zcela ztrácejí svou sílu.

Narrative room VIII.

- Jak na Narrative room v praxi I.
- (ještě trocha teorie :-)
- 1. Kudy přímo k Narrative room?
- A. Michael White a David Epston – Story, Knowledge and Power. Kenneth Gergen – Social Construction, Families and Therapy. Paul Costello Cruissing for Stories: Toward an Asthetic.
- B. Narrative room A – Readings Assembled by Paul Costello.

Narrative room IX.

■ Jak na Narrative room v praxi II.

- 1. Řešení (nejen) hodnotových konfliktů jako práce s příběhem
- A. Každý jeden účastník řekne svůj příběh související (podle jeho vidění situace) s problémem. Příběh může být reálný, ale také pouze existující v jeho hlavě.
- B. Ostatní nejprve zapisují slova, která jsou pro ně důležitá a emoce, které při poslouchání příběhu prožívali. Zapisujete si, co jste cítili, když se vyprávěl příběh. Pocity, vnitřní pnutí, slova, věty. Vypravěč má možnost se ztotožnit s emocemi, které cítili druzí, ale nevnáší už ujasnění jím cítěných, pokud nejsou součástí toho co vyjádřili ti druzí.
- C. Ostatní se vyjadřují ke svému „čtení“ příběhu. Co pro ně ten příběh znamená – zda mají nějaký podobný, či naopak úplně opačný příběh ve svém životě, co si myslí, že ten příběh znamená, jaké je jeho vyznění, interpretace.
- D. V poslední části je příběh „volně k dispozici“ a každý si s ním může udělat co chce – přidat před nebo za něj cokoli, může ho „převyprávět“ přidáním něčeho za či před, nebo ho nechat být. Toto je volné, nikdo nemusí nic s příběhem udělat, ale je to velmi užitečné. V této části vypravěč má možnost „odkrýt“ skutečnost příběhu, ale nemusí to udělat a zároveň má možnost přihlásit se k nějakému z rozšířených příběhů od ostatních.

Narrative room X.

- A jdeme na to ...
- Narrative room v praxi